

Studente Sophia is transgender

“Voor mij is testosteron vergif; daar word ik lelijk van”

Interview | Monique van de Ven
Foto | Bart van Overbeeke

Nee, ze stond niet per se te springen om dit interview. Maar, zo zegt de 23-jarige Sophia: “Ik vind het wél belangrijk dat dit onderwerp aan de TU/e naar voren komt en was bang dat andere TU/e’ers zoals ik hier niet over durven praten.” De TU/e-studente is transgender. Maar boven alles: vrouw. “Het voelt niet als een geheim; ik vind het gewoon niet relevant.”

“Doodsbang” was ze dat iemand zou ontdekken dat ze zich, vanaf haar tiende, stiekem soms als meisje kleepte - puttend uit de collectie van haar zus. Verder ging ze als kind naar eigen zeggen mee in de massa, in een omgeving waar voor gevoelens sowieso weinig ruimte was. “Ik probeerde gewoonweg de verwachtingen van anderen waar te maken. Van mij verwachtte iedereen dat ik een jongen was en dus deed ik mijn best om een jongen te zijn.”

De drang om zich als meisje te kleden, werd echter sterker - vooral toen ze op haar negentiende op kamers ging en meer vrijheid voelde. “Ik praatte ook liever met meiden, maar merkte dat ik bij bepaalde onderwerpen werd uitgesloten van het gesprek. Terwijl ik juist over die vrouwen-onderwerpen wilde meepraten.” Naarmate ze er meer over ging nadenken en lezen, kwam het besef dat ze zich een vrouw voelde. “Het is moeilijk te benoemen, maar dat zat in heel veel kleine dingetjes - zoals de typische meidenspelletjes die ik op de basisschool altijd liever deed.”

Het duurde echter een tijd voordat ze open kaart durfde spelen. “Het is heel eng om het anderen te vertellen. Als je stappen wilt gaan nemen om vrouw te zijn, kun je niet terug - terwijl het wel je hele leven overhoop kan halen. Maar ik voelde me niet gelukkig. Ik was constant bezig met hoe ik mezelf ‘moest’ gedragen, kijkend naar hoe andere jongens dat deden. Zo wilde ik niet verder.”

De psycholoog was de eerste met wie ze haar gevoelens deelde, gevolgd door haar moeder en zus. “Dat was heel heftig. Mijn moeder moest huilen, vooral omdat ze geen moeilijk leven voor mij wilde. Het voelde voor haar ook als een soort verlies. Maar ze steunt mij enorm.” Zelfs haar gelovige vader, met wie ze naar eigen zeggen nooit zo’n goede band heeft gehad, accepteerde haar keuze op het oog vlot. “Maar in de praktijk is het voor hem moeilijker dan voor mijn moeder.”

“Dit proces was al zwaar genoeg; de uni kon ik er even niet bij hebben”

Op dat moment stond ze, vanwege de lange wachttijd, al ingeschreven bij het centrum voor genderdysforie in Amsterdam. “Intussen heb ik het een aantal dierbaren kunnen vertellen en heb ik al, heel subtiel, geprobeerd om mezelf meer als vrouw te uiten - eerst door bijvoorbeeld wat meer uniseks kleding te dragen. Daar voelde ik me wel al beter bij, maar ik was ook ontzettend ongeduldig. Ik was klaar om met hormonen te starten, wilde verder met mijn leven als vrouw.” Geleidelijke stapjes naar het openlijk dragen van vrouwenkleding volgden. “De eerste keer dat ik zo naar buiten ging, was na het eten.

Op een tijdstip dat het wat rustiger is op straat, ging ik een stuk fietsen. Dat gaf meer zelfvertrouwen.” De eerste keer dat haar familie en beste vrienden haar als vrouw zagen, was vooral vréemd, herinnert Sophia zich. “Mensen deden alsof het er niet was, vonden het lastig om er iets over te zeggen.” Maar verder ging ze nog steeds als man door het leven, ook aan de universiteit. “Dan had ik het hele weekend als vrouw geleefd en moest ik me op maandag weer als jongen kleden. Dat werd steeds zwaarder.” Vlak voor het eind van haar bachelor besloot ze tot een time-out: “Dit proces was al zwaar genoeg; de uni kon ik er even niet bij hebben.”

Gesprekken met een psycholoog van de TU/e hielpen haar om de draad langzaam weer op te pakken - als vrouw. “Ik ben één vak gaan volgen, puur om weer naar de universiteit te gaan. Daar ben ik de eerste keer helemaal achteraan gaan zitten als vrouw - zo overwon ik langzaam mijn angst.”

Maar haar openlijke start als vrouw was moeilijk, vertelt ze - vooral bij de start van het medisch traject. “Je krijgt onder meer laserbehandelingen tegen gezichtsbeharing. Binnen twee weken is er veel haar weg, maar daarvan komt in eerste instantie ook veel weer terug. De ene keer kun je goed over straat, de andere keer niet.” Ze herinnert zich het eerste etentje met vrienden als vrouw, “de dag waarop ik eindelijk echt durfde.

Een ober vroeg heel expliciet: ‘Wilt u nog wat drinken, menéér?’. Ik reageerde niet, maar toen vroeg hij het nog een keer, hárder. Iedereen om ons heen keek om. Dat vond ik ontzettend moeilijk.”

Toch ging de metamorfose daarna snel. “In drie maanden ging ik van een jongen in vrouwenkleding naar een echte vrouw. Ik voelde me ook veel rustiger met minder testosteron in mijn lijf. Testosteron is veel krachtiger dan oestrogeen, het zorgt voor een nadrukkelijke drive - ook seksueel. Ik miste dat niet, was juist blij dat het weg was.” Dat ze haar hele verdere leven vastzit aan pillen of pleisters om de hormonale vrede te bewaren, neemt ze graag voor lief. “Voor mij is testosteron vergif. Daar word ik lelijk van.”

In Thailand hoopt Sophia af te rekenen met haar laatste stukje lichamelijke mannelijkheid

Medio volgend jaar hoopt ze, in Thailand, af te rekenen met haar laatste stukje lichamelijke mannelijkheid. “De Nederlandse chirurgen gebruiken een andere methode waarin ik niet zoveel vertrouwen heb.” Zo’n dertienduizend euro kost de hele onderneming, waarvan slechts een deel wordt vergoed. “Daar ben ik voor aan het sparen; ik heb er de hele zomervakantie voor gewerkt.”

Hoe eng ze de ingreep ook vindt; het naderende afscheid van het geslachtsdeel waarmee ze geboren

is, doet haar weinig: “Ik denk dat het geweldig zal zijn als dat weg is als ik bijkom - ondanks de enorme pijn die ik waarschijnlijk ga hebben.”

Ze vervolgt: “Ik kan op dit moment al een redelijk normaal leven leiden, al ben ik wel constant bezig om het te verbergen. Voor een strakke broek bijvoorbeeld moet ik wel een pijnlijke trucje uithalen.” Sinds bijna vier maanden heeft ze een vriend, die ze leerde kennen via een datingsite. “Hij steunt mij *all the way*.” Haar kersverse ‘schoonfamilie’ weet niets van Sophia’s transformatie, op de moeder van haar vriend na. “Ik wil niet dat hij bepaalde dingen niet met zijn moeder kan delen. De anderen hoeven het niet te weten; zijn vader zal er waarschijnlijk sowieso niet voor openstaan.”

Ook op de premaster die ze, een jaar na het afronden van haar bachelor, net is gestart, weten mensen van niets. “Het voelt niet als een geheim, ik vind het gewoon niet relevant. Ik identificeer me niet met ‘transgender’, maar met ‘vrouw’.” Wel praat ze erover met enkele andere transgenders aan de TU/e, maar “die leven nog niet in het geslacht dat ze zich voelen. Ik probeer hen advies te geven - over praktische dingen, maar ook over hoe ze kunnen omgaan met negatieve reacties”.

De universiteit heeft goed gereageerd op haar situatie, vindt Sophia. “Ik heb goede steun gekregen van de psycholoog. Ook was er tijdens mijn transformatie bijvoorbeeld de mogelijkheid om naar een toilet te gaan dat voor iedereen openstaat. Dat zijn belangrijke dingen.” Pestgedrag heeft ze hier niet meegemaakt, op een wat ongemakkelijke opmerking tijdens een borrel na. “De mensen aan de uni gaan er over het algemeen goed mee om.”

Student Sophia is transgender

“For me, testosterone is poison; it makes me ugly”

No, she wasn’t exactly eager to do this interview. But, in the words of 23-year-old Sophia: “I think it is important that this subject is raised at TU/e, and I was worried that other TU/e students like me dare not speak about it.” This TU/e student is transgender. But above all: a woman. “It doesn’t feel like a secret; to me, it’s simply not relevant.”

“Terrified” was how she felt. Terrified that someone would discover that since the age of ten she had been dressing up, now and then, as a girl - plundering her sister’s wardrobe. That feeling grew, especially when she left home at nineteen and experienced more freedom. A psychologist was the first person she shared her feelings with, followed by her mother and sister. “That was really intense.

My mother couldn’t help crying; she didn’t want me to have a difficult life. But she supports me fully.” At university, she was still going through life as a man. “At that stage, I would spend all weekend living as a woman and on Mondays I had to start dressing as a guy again. That became increasingly difficult.” Shortly before the end of her Bachelor’s she decided to take a time-out.

Discussions with a psychologist at the TU/e helped her to pick up the threads of her life again - as a woman. “I took one course, just so I could come back to university. The first time I attended, I sat way back in the

lecture hall, dressed as a woman - that’s how I slowly overcame my fear.” The metamorphosis was rapid. “In the space of three months, I went from being a guy in woman’s clothing to being a real woman. And I felt much calmer with less testosterone in my body. For me, testosterone is poison. It makes me ugly.”

In the middle of next year she hopes, in Thailand, to say goodbye to the last part of her male anatomy. The whole undertaking is costing about thirteen thousand euros, only some of which is covered by insurance. “I worked the whole summer vacation; I’m saving up for this.”

On the Pre-Master’s program she has just started, a year after completing her Bachelor’s, people know nothing of her situation. “It doesn’t feel like a secret; to me, it’s simply not relevant. I identify with the term ‘woman’, not with ‘transgender’.”

Still, she does talk regularly with a couple of other transgender students at TU/e, but “they are not yet living in the gender they feel they are. I try to give them advice - about practical matters, but also about how they can deal with negative reactions.”